

на початку строку оренди за теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів. Погашення дебіторської заборгованості відображається після одержання коштів або інших активів (при застосуванні інших форм розрахунків).

Література.

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : затв. наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27.04.2000 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.minfin.gov.ua/www.minfin.gov.ua>

2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 «Оренда» : затв. наказом Міністерства фінансів України № 181 від 28.07.2000 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua

3. Про затвердження змін до деяких положень (стандартів) бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України № 372 від 18.03.2011 р., [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minfin.gov.ua

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВ

*Малій О.Г., к.е.н, доцент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Фінансові ресурси є одним із фундаментальних понять фінансової науки. Проте дотепер серед науковців ще немає загальноприйнятої точки зору щодо теорії даного питання. Так, в окремих роботах П.А. Лайка, М.В. Мниха, О.Д. Василика, К.В. Павлюка, А.М. Поддєрьогіна зазначається, що під фінансовими ресурсами слід розуміти всі грошові кошти, що є в розпорядженні підприємств [1,2,3]. При цьому «до фінансових ресурсів належать грошові фонди й та частина грошових коштів, яка використовується в нефондовій формі» [1, с.10]. Та «загальна сума фінансових ресурсів складається у кожного підприємства з таких елементів, як статутний капітал, додатковий капітал, резервний капітал, інші кошти, які знаходять відображення в пасиві бухгалтерського балансу підприємства» [4, с 18, 5, с 31]. Тим самим, у наведених визначеннях фінансові ресурси розуміють як джерела формування активів.

Інший підхід в роботах П. Ревенко, Б. Вольфмана, Т. Кисельова: «будь-яке підприємство для своєї роботи повинно мати у

наявності певні засоби, які мають вартість, чи по-інакшому, фінансові ресурси. Ці засоби називаються активами» [6, с. 26].

О.Є. Гудзь дає визначення фінансових ресурсів, як – сукупність усіх високоліквідних наявних активів, які перебувають у розпорядженні підприємства й призначені для виконання фінансових зобов'язань і розширеного відтворення, пов'язуючи їх обсяг та склад із платоспроможністю підприємства [7]. Тим самим до фінансових ресурсів вона відносить лише частину активів підприємства.

Вчені А.В. Чупіс, М.Х. Корецький, В.А. Борисова ув'язують форму, у вигляді якої фінансові ресурси залучаються до відтворювального процесу та джерела їх формування. «Усі кошти, що знаходяться в розпорядженні підприємства і складаються з основних і оборотних засобів, поданих у вартісному виразі, є його фінансовими ресурсами. З іншого боку, загальний розмір фінансових ресурсів підприємства характеризується сукупністю джерел фінансування цих засобів» [8, с. 50].

Згідно з енциклопедичним словником, ресурси – це «кошти, цінності, запаси, можливості, джерела коштів, доходів» [9, с. 1122]. Тому, на наш погляд більш змістовним є визначення авторів В.В. Глущенко, В.Г. Новікова, М.Я. Коробова та колективу науковців під керівництвом А.В. Чупіса, що фінансові ресурси підприємства – це всі кошти підприємства, накопичені в процесі розподілу і перерозподілу виручки та прибутку, акумульовані в цільових джерелах і перетворені у відповідну матеріальну форму, або призначені для здійснення певних витрат для забезпечення безперервності розширеного відтворення [8, 10]. В цьому визначенні виражені економічна основа, зв'язок фінансових ресурсів з відтворювальними процесами та форми їх виявлення.

Сьогодні серед науковців немає протиріч щодо складових джерел фінансових ресурсів, до них відносять надходження від реалізації товарної продукції та активів, які не використовуються в господарському обороті, бюджетні асигнування, позики комерційних банків, кредиторську заборгованість, пайові внески, дивіденди і відсотки за цінними паперами, страхові відшкодування.

Разом з тим, автори пропонують різні схеми групування та класифікації джерел формування фінансових ресурсів.

У наукових джерелах більш поширеною є класифікація за ознакою права власності [1, 7, 11]. Виходячи із цього, всі джерела формування фінансових ресурсів, незважаючи на їх різноманітність, поділяються на власні і залучені, що передбачає виділення власних,

тобто тих, якими підприємство користується і розпоряджається на правах власності та залучених (позичених, привернутих), якими суб'єкт господарювання користується і розпоряджається на будь-яких інших умовах, але які за правом власності не належать йому [7, с. 213].

При цьому в такій класифікації залучені та позичені кошти об'єднані в одну групу, але одні називають її залученими (привернутими) [1, 12], а інші – позиковими (запозиченими) [7, 13].

Автори [11, 14] у складі цієї класифікації виділяють вже три основні групи джерел: власні, позикові та залучені. П.Стецюк відмічає, що такий поділ джерел формування фінансових ресурсів є більш прийнятним з позицій управління фінансовими ресурсами. О.М.Кравчук, В.П.Лещук додають до них ще централізовані фінансові ресурси [15].

В окремих роботах за способом формування джерела фінансових ресурсів класифікують як зовнішні та внутрішні. До внутрішніх джерел фінансових ресурсів відносять виручку від реалізації продукції, робіт та послуг, надходження від фінансової та інвестиційної діяльності, внески акціонерів тощо, до зовнішніх – бюджетні асигнування, кредити та позики, кредиторську заборгованість, страхові відшкодування, надходження від галузевих структур у порядку перерозподілу тощо [16].

Але більшість авторів поділяють саме власні джерела фінансових ресурсів на внутрішні і зовнішні [17, 18]. «Власні фінансові ресурси формуються з власних джерел фінансування. Вони утворюються вже під час організації підприємства при формуванні його статутного капіталу. У процесі виробничо-господарської діяльності власні фінансові ресурси підприємства поповнюються завдяки отриманим доходам і прибуткам. Ці фінансові ресурси називають власними внутрішніми фінансовими ресурсами. Водночас підприємство може отримувати фінансові ресурси у власне використання від емісії своїх акцій, одержання дотацій, субсидій, дивідендів, відсотків на цінні папери інших емітентів, тощо. Такі фінансові ресурси називають власними зовнішніми фінансовими ресурсами» [18, с. 18].

У процесі формування фінансових ресурсів підприємств важливу роль відіграє визначення оптимальної структури їхніх джерел. Теорія фінансів вчить, що підвищення питомої ваги власних коштів позитивно впливає на фінансову діяльність підприємств. Висока питома вага залучених коштів ускладнює фінансову діяльність підприємства та потребує додаткових витрат на сплату відсотків за

банківські кредити, дивідендів за акціями, відсотків за облігаціями, зменшує ліквідність балансу підприємства, підвищує фінансовий ризик.

Література.

1. Фінанси підприємств: підручник [7-ме вид.] / [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін.]; під ред. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2008. – 552с.
2. Лайко П.А. Фінанси підприємств: Підручник для студ. вузів/ П.А. Лайко, М.В. Мних. – К.: Знання України, 2004. – 428с.
3. Василик О.Д. Бюджетна система України: Підручник / О.Д.Василик, К.В.Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 406с.
4. Бандурка О.М. Фінансова діяльність підприємства: Підручник / О.М. Бандурка, М.Я. Коробов, П.І. Орлов, К.Я. Петрова – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Либідь, 2002. – 384с.
5. Аранчій В.І. Фінанси підприємств: Навчальний посібник / В.І. Аранчій. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 304с.
6. Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання: Кол. монографія у двох томах. Т.2 / За ред. П.Т. Саблука, В.Я. Амбросова, Г.Є. Мазнева. – К.: ІАЕ, 2001. – 851с.
7. Гудзь О.Є. Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств: Монографія / О.Є. Гудзь. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 578 с.
8. Оцінка, аналіз, планування фінансового становища підприємства: науково-методичне видання / [Чупіс А.В., Корецький М.Х., Кашенко О.А. та ін.]; за ред. д.е.н., професора А.В. Чупіса. – Суми: Видавництво «Довкілля», 2001. – 404с.
9. Советский энциклопедический словарь / Гл. ред. А.М. Прохоров. – 4-е изд. – М.: Сов. Энциклопедия, 1988. – 1600с.
10. Глущенко В.В. и др. Финансово-кредитный механизм в условиях развития хозрасчета / В.В. Глущенко, В.Г. Новиков, М.Я. Коробов. – Харьков: Изд-во «Основа», 1990. – 176с.
11. Стецок П.А. Стратегія і тактика управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств: Монографія / П.А. Стецок. – К.: ННЦ ІАЕ, 2009. – 370с.
12. Азаренкова Г.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни / Г.М. Азаренкова, Т.М. Журавель, Р.М. Михайленко – К.: Знання – Прес, 2004.-291с.
13. Фінанси: курс для фінансистів: навч. посіб. / [Оспіщев В.І., Близнюк О.П., Лачкова Л.І. та ін.]; під ред. В.І. Оспіщева. – К.: Знання, 2008. – 567с.
14. Буряк Л.Д. Фінанси підприємств: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. / Л.Д. Буряк, С.В. Вакуленко, А.П. Куліш та ін. – К.: КНЕУ, 2003. – 165с.

15. Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва / О.М. Кравчук, В.П. Лещук. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 504с.

16. Гриньова В.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. / В.М. Гриньова, В.О. Коюда. – К.: Знання - Прес, 2004. – 424с.

17. Бердар М.М. Фінанси підприємств. Навч. посіб. / М.М. Бердар – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352с.

18. Партин Г.О., Фінанси підприємств: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб. і доп. / Г.О. Партин, А.Г. Загородній – К.: Знання, 2006. – 379с.

СТАН ТА ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ АДМІНІСТРАТИВНИХ ВИТРАТ

***Малій О.Г., к.е.н, доцент, Усачова О.А., магістрантка,
Харківський національний технічний університет
сізького господарства імені Петра Василенка***

В умовах реформування економіки України та здійснення комплексної реформи вітчизняного бухгалтерського обліку, важливого значення набуває організація на підприємствах ефективного обліку витрат на основі розробки власної облікової політики, здатної задовольнити потреби всіх ланок управління у релевантній інформації про фінансовий стан та перспективи розвитку підприємства[3]. Розробка такої облікової політики можлива за умови застосування у практичній діяльності підприємств сучасних методів обліку і контролю адміністративних витрат. Кожне підприємство у процесі своєї діяльності намагається отримати якнайбільший дохід, а забезпечення прибутковості підприємства, можна досягти в процесі раціонального управління їхніми адміністративними витратами. Діюча система бухгалтерського обліку поки що не повною мірою забезпечує процес управління необхідною оперативною інформацією про фактичні витрати. Ефективний менеджмент потребує достатньої та різноманітної інформації про результати діяльності підприємства. На основі якісної обліково-економічної інформації стає можливим прийняття оперативних управлінських рішень та здійснення об'єктивного аналізу структури адміністративних витрат[1]. Враховуючи це, а також те, що частка адміністративних витрат у загальній сумі витрат постійно зростає, виникає необхідність подальших досліджень удосконалення їх обліку і розподілу.